

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Η Χριστιανοσύνη στον σύγχρονο κόσμο

Περιεχόμενα

Βασικά Θέματα: IV.: «Υπέρ της των πάντων ενώσεως»: Το αίτημα της ενότητας	1
ΒΘ: IV.iv.: Το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών	1
Το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών (ΠΣΕ): ίδρυση και στόχοι του	1
Το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών (ΠΣΕ)	2
Το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών και η Οικουμενική Κίνηση	2
Ορθόδοξη Εκκλησία και ΠΣΕ, κατά την ΑΜΣΟΕ	3
Διάσκεψη των Ευρωπαϊκών Εκκλησιών	4

Βασικά Θέματα: IV.: «Υπέρ της των πάντων ενώσεως»: Το αίτημα της ενότητας

ΒΘ: IV.iv.: Το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών

Το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών (ΠΣΕ): ίδρυση και στόχοι του

«Ο δρόμος προς την ίδρυση του Π.Σ.Ε.

Μετά από την άρνηση της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας να συμμετάσχει στις ενωτικές προσπάθειες των χριστιανικών Εκκλησιών, η Ορθόδοξη Εκκλησία στράφηκε προς τον Προτεσταντισμό, ο οποίος (όπως τονίσαμε σε προηγούμενη ενότητα) είχε εκδηλώσει ενδιαφέρον για διάλογο με την Ορθοδοξία.

Έτσι, το Οικουμενικό Πατριαρχείο και οι Προτεσταντικές Εκκλησίες διοργάνωσαν δύο συνέδρια που προετοίμασαν τη συνεργασία τους και οδήγησαν στην ίδρυση του Π.Σ.Ε. στο Άμστερνταμ το 1948. Εκεί πραγματοποιήθηκε η ένωση των δύο κλάδων συνεργασίας («Ζωή και Εργασία»/«Πίστη και Τάξη»). Οι Εκκλησίες διατήρησαν την αυτονομία τους μέσα στο νέο μεγάλο οργανισμό. Στο Καταστατικό του Π.Σ.Ε. καθορίστηκε ότι μέλη του μπορεί να είναι οι Εκκλησίες που αναγνωρίζουν τον Χριστό ως Σωτήρα.

Οι στόχοι του Π.Σ.Ε.

Το Π.Σ.Ε. επιδίδεται σε ποικίλες δραστηριότητες με σκοπό την προσέγγιση των Εκκλησιών (σύγκληση συνεδρίων και παρεμβάσεις σε θέματα κοινωνικού ενδιαφέροντος) και η συμμετοχή της Ορθόδοξης Εκκλησίας σ' αυτές είναι εντονότατη.

Το 1952 φαίνεται η πρώτη θετική συνέπεια της ίδρυσης του Π.Σ.Ε., όταν ο Οικουμενικός Πατριάρχης Αθηνών Α' εγκαινιάζει με εγκύκλιο επιστολή το διάλογο της αγάπης με τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία.»

Καραχάλιας Σ., Μπράτη Π., Πασσάκος Δ., Φίλιας Γ., *Θρησκευτικά Γ' Γυμνασίου. Θέματα από την Ιστορία της Εκκλησίας*, ΟΕΔΒ, Αθήνα, Δ.Ε. 35. Ανακτήθηκε από:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C117/510/3333,13449/> (15-7-16).

ΒΘ: IV.iv.

* * *

Το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών (ΠΣΕ)

«Το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών (Αγγλ. *World Council of Churches*, συντομογρ. ΠΣΕ) είναι μια οικουμενική χριστιανική οργάνωση, της οποίας σκοπός είναι η προώθηση της χριστιανικής ενότητας. Αποτελεί κοινωνία 340 εκκλησιών, από τις οποίες οι 157 είναι μέλη του, και αντιπροσωπεύει πάνω από 550 εκατομμύρια Χριστιανούς, σε περισσότερες από 100 χώρες.

Ιδρύθηκε τις 23 Αυγούστου 1948, και στα ιδρυτικά μέλη του συμπεριλαμβάνονταν το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, η Εκκλησία της Ελλάδος και η Εκκλησία της Κύπρου. Σήμερα συγκεντρώνει τις περισσότερες Ορθόδοξες, και έναν αριθμό Προτεσταντικών εκκλησιών, όπως την Αγγλικανική Εκκλησία, πολλές Λουθηρανικές, Μεθοδικές και Μεταρρυθμισμένες, και μερικές Βαπτιστικές και Πεντηκοστιανές εκκλησίες. Επίσης συμμετέχουν Παλαιοκαθολικές, καθώς και ένα ευρύ φάσμα ενωμένων και ανεξάρτητων εκκλησιών. Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία, αν και δεν είναι εκκλησία-μέλος, συνεργάζεται στενά με το ΠΣΕ, στο οποίο αποστέλλει παρατηρητές και εκπροσώπους. Από την Ελλάδα, εκτός από την Εκκλησία της Ελλάδος, στο ΠΣΕ συμμετέχει και η Ελληνική Ευαγγελική Εκκλησία.

Το ανώτατο διοικητικό σώμα του Συμβουλίου είναι η Γενική Συνέλευση, η οποία συνέρχεται ανά μερικά χρόνια. Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου είναι από το 2010 ο Όλαβ Φίξε Τβάιτ, από την Εκκλησία της Νορβηγίας η οποία συγκαταλέγεται στις Λουθηρανικές εκκλησίες.»

Wikipedia, Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών. Ανακτήθηκε από:

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CE%B3%CE%BA%CF%8C%CF%83%CE%BC%CE%B9%CE%BF_%CE%A3%CF%85%CE%BC%CE%B2%CE%BF%CF%8D%CE%BB%CE%B9%CE%BF_%CE%95%CE%BA%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CF%83%CE%B9%CF%8E%CE%BD (15-716)

ΒΘ: IV.iv.

* * *

Το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών και η Οικουμενική Κίνηση

«Τι είναι το Π.Σ.Ε. και η Οικουμενική Κίνηση; [...] Ένα από τα κυριότερα όργανα της Οικουμενικής Κινήσεως στην σύγχρονη εκκλησιαστική ιστορία είναι το Π.Σ.Ε., στο οποίο αναφέρεται εκτενώς το κείμενο που θα συζητηθεί στην Αγία και Μεγάλη Σύνοδο. [...] “Το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών είναι μία κοινότητα εκκλησιών που ομολογούν τον Κύριο Ιησού Χριστό ως Θεό και Σωτήρα κατά τας Γραφάς, και επομένως επιδιώκουν να εκπληρώσουν από κοινού την κοινή τους κλήση προς δόξαν του ενός Θεού” (Λαιμόπουλου Γ., *Δομή και Λειτουργία του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών*, εκδ. Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 2012, σελ. 22). Αναφέρουν στη μελέτη που συνέταξαν, ύστερα από εντολή της Ι. Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδας, οι καθηγητές Θεοδώρου, Καρμίρης, Κονιδάρης, Νησιώτης: “Διά του όρου οικουμενική κίνησις χαρακτηρίζεται πάσα προσπάθεια συνεργασίας μεταξύ Χριστιανών ανηκόντων εις διαφορετικές χριστιανικές ομολογίας, καθώς και πάσα επίσημος διεκκλησιαστική επαφή και θεολογική συζήτησις μέσω επισήμως διορισθέντων αντιπροσώπων διαφόρων Εκκλησιών με σκοπόν την προώθησιν της υποθέσεως της χριστιανικής και εκκλησιαστικής ενότητος και της από κοινού εκκλησιαστικής ζωής και της ιεραποστολικής δράσεως εις τον σύγχρονον κόσμον” (Ι. Καρμίρη, Γ. Κονιδάρη, Ε. Θεοδώρου, Ν. Νησιώτη, *Εργασία της Αγιοτάτης Εκκλησίας της Ελλάδος επί του 9ου θέματος της ημερήσιας διατάξεως της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου, ήτοι :Ορθοδοξία και Οικουμενική Κίνηση*, σελ. 1). Το Π.Σ.Ε. λοιπόν είναι ένα συγκεκροτημένο, διαχριστιανικό, σώμα αποτελούμενο από 345 Εκκλησίες - μέλη, προερχόμενες από 110 χώρες και εκπροσωπώντας σχεδόν 500 εκ. ανθρώπους,

το οποίο ιδρύθηκε το 1948 στο Άμστερνταμ της Ολλανδίας. Έκτοτε έχουν πραγματοποιηθεί 10 Γενικές Συνελεύσεις. Οι Ορθόδοξες Εκκλησίες, εκτός της Εκκλησίας της Γεωργίας και της Βουλγαρίας που αποχώρησαν από το Συμβούλιο το 1997 και 1998 αντίστοιχα, συμμετέχουν πλήρως στο σύνολό τους, χωρίς ωστόσο ν' αποδέχονται την ισότητα των ομολογιών και χωρίς να επιδιώκουν την ενότητα μέσα από ένα σχήμα δογματικής διομολογιακής προσαρμογής. Η βάση της ενότητας είναι "η εν τοις μυστηρίοις τηρουμένης και βιουμένης εν τη Ορθοδόξω Εκκλησία ενότητος της πίστεως", σύμφωνα με το επίσημο κείμενο.

Το Συμβούλιο δεν είναι και σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να λειτουργεί ή να δρα ως υπέρ-Εκκλησία. Σκοπός του Συμβουλίου είναι να φέρνει τις Εκκλησίες - μέλη σε ζώσα επαφή και συνεχή θεολογικό διάλογο, καθώς οι ίδιες οι Εκκλησίες είναι αυτές που θα επιτύχουν ή όχι εξ ιδίων πρωτοβουλιών την ενότητα, και όχι το Π.Σ.Ε. αυτό καθ' αυτό, το οποίο δεν έχει καμία αρμοδιότητα ούτε να επιβάλλει, ούτε να υποχρεώνει συμβατές συμφωνίες στις Εκκλησίες - μέλη και το οποίο σε τελική ανάλυση συγκροτείται από τις ίδιες τις Εκκλησίες. Όλα τα παραπάνω στοιχεία αποτελούν το λεγόμενο άρθρο - βάση του καταστατικού χάρτη λειτουργίας του Π.Σ.Ε.

Ειδικότερα η Οικουμενική Κίνηση λοιπόν με κυριότερους θεσμικούς φορείς το Π.Σ.Ε. και την Διάσκεψη των Ευρωπαϊκών Εκκλησιών (Κ.Ε.Κ.) εκφράζει την προσπάθεια υπέρβασης του χριστιανικού σχίσματος. Μία όμως αντικειμενική δυσκολία είναι ότι το Συμβούλιο συγκροτείται από Εκκλησίες που διέπονται από διαφορετικές εκκλησιολογικές αρχές, κουλτούρες και παραδόσεις. Για ν' αντιμετωπίσουμε συνολικά όμως το πρόβλημα του σχίσματος, προκειμένου να το θεραπεύσουμε, πρέπει πρώτα να είμαστε σε θέση να διαθέτουμε μία κοινή αντίληψη περί της φυσιολογίας του προβλήματος και μία κοινή θεολογική γλώσσα και ορολογία, ώστε να περιγράψουμε με σαφήνεια και χωρίς παρεξηγήσεις το αυτό πρόβλημα. Τέλος αξίζει να αναφέρουμε ότι μέχρι στιγμής έχουν προταθεί τρία σχήματα μορφές εκκλησιαστικής ενότητας: 1) οργανική ενότητα (organic unity), 2) κατηλλαγμένη κοινωνία (reconciled fellowship), 3) συνοδική κοινωνία (conciliar fellowship).»

π. Αυγουστίνου Μπαϊραχτάρη, Σχέσεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών κατά την προσυνοδική φάση (Β' Μέρος), 17-05-16. Ανακτήθηκε από:

<http://www.amen.gr/article/sxeseis-tis-orthodoksou-ekklisias-me-to-pagosmio-symvoulion-ekklision-kata-tin-prosynodiki-fasi-v-meros> (15-7-16).

ΒΘ: IV.iv.

.

* * *

Ορθόδοξη Εκκλησία και ΠΣΕ, κατά την ΑΜΣΟΕ

«16. "Εν ἐκ τῶν κυρίων ὀργάνων ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως εἶναι τό Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν (Π.Σ.Ε.). Ὑρισμέναι Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ὑπῆρξαν ἰδρυτικά μέλη καί ἐν συνεχείᾳ ἅπασαι ἀπέβησαν μέλη αὐτοῦ. Τό Π.Σ.Ε. εἶναι ἐν συγκεκριμένον διαχριστιανικόν σῶμα, παρά τό γεγονός ὅτι τοῦτο δέν συμπεριλαμβάνει ἀπάσας τάς ἑτεροδόξους Χριστιανικάς Ἐκκλησίας καί Ὁμολογίας. Παραλλήλως, ὑφίστανται καί ἄλλοι διαχριστιανικοί ὀργανισμοί καί περιφερειακά ὄργανα, ὡς ἡ Διάσκεψις τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν (Κ.Ε.Κ.), τό Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς (Σ.Ε.Μ.Α.) καί τό Παναφρικανικόν Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν. Ταῦτα μετά τοῦ Π.Σ.Ε. τηροῦν σημαντικήν ἀποστολήν διά τήν προώθησιν τῆς ἐνότητος τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι Γεωργίας καί Βουλγαρίας ἀπεχώρησαν ἐκ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, ἡ μὲν πρώτη ἐν ἔτει 1997, ἡ δέ δευτέρα ἐν ἔτει 1998, ὡς ἔχουσαι αὐτῶν ἰδίαν γνώμην περί τοῦ ἔργου τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καί οὕτω δέν συμμετέχουν

είς τὰς ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων διαχριστιανικῶν ὀργανισμῶν δραστηριότητας.

17. Αἱ Ὁρθόδοξοι κατὰ τόπους Ἐκκλησίαι-μέλη τοῦ Π.Σ.Ε., μετέχουν πλήρως καὶ ἰσοτίμως ἐν τῷ ὀργανισμῷ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καὶ συμβάλλουν δι' ὅλων τῶν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν μέσων διὰ τὴν προώθησιν τῆς εἰρηνικῆς συνυπάρξεως καὶ τῆς συνεργασίας ἐπὶ τῶν μειζόνων κοινωνικοπολιτικῶν προκλήσεων.

18. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία πιστὴ εἰς τὴν ἐκκλησιολογίαν αὐτῆς, εἰς τὴν ταυτότητα τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῆς δομῆς καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, συμμετέχουσα ἐν τῷ ὀργανισμῷ τοῦ Π.Σ.Ε., οὐδόλως ἀποδέχεται τὴν ἰδέαν τῆς «ἰσότητος τῶν Ὁμολογιῶν» καὶ οὐδόλως δύναται νὰ δεχθῇ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας ὡς τινα διομολογιακὴν προσαρμογὴν. Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, ἡ ἐνότης ἢ ὁποῖα ἀναζητεῖται ἐν τῷ Π.Σ.Ε. δὲν δύναται νὰ εἶναι προῖόν μόνον θεολογικῶν συμφωνιῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐν τοῖς μυστηρίοις τηρουμένης καὶ βιουμένης ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ ἐνότητος τῆς πίστεως.

19. [...] αὐτονόητον, ὅτι τό Π.Σ.Ε. δὲν εἶναι καὶ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἐπιτρέπεται νὰ καταστῇ ὑπὲρ-Ἐκκλησία. [...]

Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθόδοξης Εκκλησίας, Σχέσεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας προς τον λοιπόν Χριστιανικόν κόσμον, (Κρήτη, 2016). Ανακτήθηκε από: <https://www.holycouncil.org/-/rest-of-christian-world?inheritRedirect=true> (15-7-16).

ΒΘ: IV.iv.

* * *

Διάσκεψη των Ευρωπαϊκῶν Εκκλησιῶν

«Ἡ **Διάσκεψη (ἢ Συμβούλιο) των Ευρωπαϊκῶν Εκκλησιῶν** (ΔΕΕ, CEC) ἰδρύθηκε το 1959 με σκοπὸ τὴν προώθησιν τῆς συμφιλίωσης, τοῦ διαλόγου καὶ τῶν φιλικῶν σχέσεων μεταξύ τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Ευρώπης, σε μια περίοδο αυξανόμενων πολιτικῶν εντάσεων καὶ διαιρέσεων λόγω τοῦ Ψυχροῦ Πολέμου. Αποτελεῖ μια οἰκουμενικὴ κοινότητα χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν τῆς Ευρώπης· τὰ μέλη τῆς αποτελοῦνται ἀπὸ τις περισσότερες επικρατούσες ευρωπαϊκῆς Προτεσταντικῆς, Ορθόδοξης, Αγγλικανικῆς καὶ Παλαιοκαθολικῆς ἐκκλησίας[1]. Το 2005, ἡ ΔΕΕ αποτελοῦνταν ἀπὸ 125 μέλη-ἐκκλησίες.

Στους στόχους τῆς Διάσκεψης περιλαμβάνονται μεταξύ ἄλλων ἡ πληρέστερη προστασία τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν θεμελιωδῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, ἡ προώθησιν τοῦ σεβασμοῦ ὅσον ἀφορᾷ τις χριστιανικῆς ρίζες τῶν Ευρωπαϊκῶν λαῶν καὶ ἡ διευθέτησιν τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Κράτους σε ἐθνικὸ ἐπίπεδο.[2]. Ἐνα μεγάλο πρόσφατο ἔργο τῆς Διάσκεψης ἦταν ἡ παραγωγή τῆς "Οἰκουμενικῆς Χάρτας" (Charta Oecumenica) τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Ευρώπης.

Οἱ συνελεύσεις τῆς ΔΕΕ λαμβάνουν χώρα κάθε ἕξι χρόνια. Ἡ 4η συνέλευσις τῆς ΔΕΕ (1964) ἐγένετο πάνω σὲ πλοῖο στὴ Βαλτικὴ Θάλασσα καθὼς ἐκπρόσωποι ἀπὸ χώρες τῆς Ανατολικῆς Ευρώπης ἀντιμετώπισαν δυσκολίες στὴν ἐκδοσὴ βίζας. Στις περιόδους μεταξύ τῶν συνελεύσεων, ἡ ΔΕΕ διακυβερνᾶται ἀπὸ μια Κεντρικὴ Επιτροπὴ ἡ ὁποία διεξάγει μιὰ ετήσια συνάθροιση. Πρόσφατες συναθροίσεις ἔλαβαν χώρα στὴ Γενεύη (2003), στὴν Πράγα (2004), στὴν Κρήτη (2005) καὶ στὸ Ντερί (2006).

Πρόεδρος τῆς ΔΕΕ (ἀπὸ το 2003) εἶναι ὁ Αἰδ. Jean Arnold de Clermont (Μεταρρυθμισμένη Ἐκκλησία τῆς Γαλλίας). Ὁ Γενικὸς Γραμματέας (ἀπὸ τὸν Δεκέμβριο τοῦ 2005) εἶναι ὁ Αἰδ. Colin Williams, πρῶην Ἀρχιδιάκονος τοῦ Λάνκαστερ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας. Διαδέχθηκε τὸν Αἰδ. Δρ Keith Clements.

Υπάρχει ένας αριθμός υφιστάμενων εθνικών εκκλησιαστικών συμβουλίων και είναι μέλος του Παγκοσμίου Συμβουλίου των Εκκλησιών (ΠΣΕ, WCC). Η Γενική Γραμματεία και η Επιτροπή Διαλόγου των Εκκλησιών στεγάζεται στο Οικουμενικό Κέντρο, στη Γενεύη της Ελβετίας, όπου βρίσκονται και τα κτίρια των κεντρικών γραφείων του Παγκοσμίου Συμβουλίου των Εκκλησιών. Οι συζητήσεις για την Επιτροπή των Εκκλησιών για τους Μετανάστες στην Ευρώπη (EEME, CCME) με έδρα τις Βρυξέλλες βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη.»

Wikipedia, Διάσκεψη των Ευρωπαϊκών Εκκλησιών. Ανακτήθηκε από:

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B9%CE%AC%CF%83%CE%BA%CE%B5%CF%88%CE%B7%CF%84%CF%89%CE%BD_%CE%95%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CF%8E%CE%BD_%CE%95%CE%BA%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CF%83%CE%B9%CF%8E%CE%BD
(15-7-16).